

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠI-616/23-S

Název	Mateřská škola speciální, Základní škola a Praktická škola Diakonie ČCE Čáslav
Sídlo	Komenského nám. 140, 286 01 Čáslav
E-mail	skolacaslav@seznam.cz
IČO	71 197 541
Identifikátor	600 021 807
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Květuše Mašínová
Zřizovatel	Diakonie Českobratrské církve evangelické
Místo inspekční činnosti	Komenského nám. 140, Čáslav
Inspekční činnost na místě	3., 6. a 7. března 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou, základní školou, střední školou a školní družinou podle příslušných školních vzdělávacích programů, jejich naplňování podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnická osoba (dále „škola“) je zřízena pro vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vykonává činnost mateřské školy speciální (dále MŠS), přípravného stupně základní školy speciální (dále „přípravný stupeň“), základní školy

s obory vzdělávání Základní škola (dále ZŠ) a Základní škola speciální (dále ZŠS), střední školy s obory vzdělávání Praktická škola jednoletá a dvouletá (dále PŠ) a školní družiny (dále „družina“). Škola vzdělává v jedné třídě MŠS čtyři děti (40% naplněnost), ve dvou třídách přípravného stupně osm dětí, ve třech třídách základní školy 25 žáků (86% naplněnost), z toho v oboru vzdělání ZŠS je 21 žáků, ve dvou třídách oboru PŠ je sedm žáků (88% naplněnost). Družina poskytuje zájmové vzdělávání 25 účastníkům ve třech odděleních, nejvyšší povolený počet je naplněn.

Od předešlé inspekční činnosti ve školním roce 2015/2016 škola rozšířila vzdělávací nabídku o obor MŠS, čtyřnásobně zvýšila počet dětí v přípravném stupni a počet účastníků zájmového vzdělávání se zvýšil o třetinu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelce školy (dále „ředitelka“), která vykonává svou funkci od roku 2017, se v souladu s realisticky nastavenou koncepcí rozvoje školy podařilo, zvýšit zájem veřejnosti o školu, výrazně zlepšit materiální a prostorové podmínky pro vzdělávání, zvýšit odbornou kvalifikovanost pedagogického sboru, zavést účinný autoevaluační systém školy. Pracovníci školy nastavenou koncepci akceptují a aktivně spolupracují na jejím naplňování.

Řízení školy odpovídá jejímu typu a velikosti. Ředitelka účelně deleguje pravomoci zejména na svou zástupkyni. K efektivnímu řízení přispívají provozní a metodické porady, jednání pedagogické rady či úzká spolupráce se školním poradenským pracovištěm (dále ŠPP). Organizace vzdělávání je funkční s výjimkou zjištěných dílčích nedostatků v předškolním vzdělávání, které byly převážně odstraněny vedením školy ještě v průběhu inspekční činnosti.

Informační systém uvnitř i vně školy je efektivní, realizován je různými způsoby od osobního jednání po elektronickou komunikaci.

Hospitační činnost vedení školy je plánovaná, metodicky jednotná, vhodně vyhodnocovaná, na základě jejích závěrů jsou přijímána účinná opatření ke zlepšení vzdělávání.

Příslušné školní vzdělávací programy (dále ŠVP) zohledňují konkrétní možnosti školy a deklarují respekt k potřebám, zájmům a celkovému zdravotnímu stavu dětí a žáků. Zaměřeny jsou zejména na rozvoj praktických dovedností. Vzdělávání vhodně obohacuje realizování projektových dnů, výletů, zapojení dětí a žáků do rehabilitačních, sportovních či kulturních aktivit.

Systém poradenské pomoci je ve škole účelně nastaven a realizován. Oproti předešlé inspekční činnosti již nevykonává funkci výchovného poradce a školního metodika prevence pouze jedna osoba. ŠPP efektivně koordinuje poskytování podpůrných opatření a adaptačních procesů. Škola vytváří každému dítěti a žákovi rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho zdravotní postižení či sociální status. Účinně je realizováno kariérní poradenství s důrazem na individuální možnosti jednotlivců.

Ředitelka splňuje předpoklady pro výkon funkce. Vzdělávání ve škole zajišťuje deset učitelů za podpory třinácti asistentů pedagoga, zájmové vzdělávání je organizováno třemi vychovatelkami. Tři učitelé nesplňují odbornou kvalifikovanost, z toho jeden dokončuje požadované studium. Chybějící odborná kvalifikovanost neměla negativní vliv na hospitovanou výuku. Ředitelka prokazatelně hledá kvalifikované pedagogy.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) je realizováno na základě požadavků jednotlivých zaměstnanců a koresponduje s potřebami školy při naplňování ŠVP.

Primárně vhodně cílí na metody vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně alternativní komunikace či oblast podpory informačních a komunikačních technologií aj. Poznatky z DVPP jsou pedagogy sdíleny, jejich přínos je vedením školy systematicky vyhodnocován.

Materiální a prostorové podmínky školy umožňují naplňování ŠVP. Všechny prostory jsou podnětné a účelně vybavené. Škola je bezbariérová. Nově byly vybudovány tři učebny a dětské hřiště, které poskytuje dobré podmínky pro podporu pohybových aktivit. Pomůcky pro vzdělávání včetně prostředků komunikačních a informačních technologií jsou kvalitní, vhodné pro efektivní vzdělávání osob s kombinovanými vadami. Přínosem pro vzdělání je i možnost využívání prostor sesterské organizace poskytující sociální služby.

Vedení školy efektivně využívá finanční zdroje na projektové dny, přednášky pro rodiče, stáže pedagogů či podporu sociálně slabých žáků. Dobrá spolupráce je s místní firmou, která poskytla škole finanční prostředky na software a učební pomůcky.

Vedení školy dbá na prevenci rizik. Děti, žáci i účastníci zájmového vzdělávání jsou poučováni o zásadách a pravidlech bezpečného chování, počet úrazů je nízký. Dohledy jsou stanoveny a v době inspekční činnosti byly vykonávány. Budova je zajištěna proti vstupu neoprávněných osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Předškolní vzdělávání probíhalo za důsledného uplatňování forem a metod vhodných pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Jeho realizace je založena na připraveném podnětném prostředí, které je vizualizované, strukturované a je vybaveno kompenzačními pomůckami, digitálními technologiemi. Učitelky citlivě a promyšleně vedly děti k učení. Na základě znalostí možností a potřeb jednotlivých dětí systematicky volily způsoby vzdělávání, které odpovídaly předpokladům a zejména aktuálním individuálním možnostem dětí.

Při vzdělávání v MŠ i přípravném stupni se dařilo plnit tematické celky obou ŠVP. Vhodně bylo realizováno smyslové i prožitkové učení, strukturované učení, pozorování, praktické činnosti, vše bylo správně propojeno s běžnými reálnými situacemi. Zastoupeny byly různé metody a formy vzdělávání, včetně využívání digitální techniky i terapií (canisterapie, fyzioterapie apod.), a to velmi zdařile a účelně. V přípravném stupni došlo k výraznému zlepšení ve využívání strukturovaného učení či komunikačních systémů.

U všech dětí byla cíleně rozvíjena sociální gramotnost. Dospělí svým vlastním jednáním modelovali a podporovali prosociální chování dětí, komunikovali mezi sebou a s dětmi zdvořilým způsobem. Děti byly vhodnými způsoby motivovány k sebeobsluze, ke společnému stolování, kdy byly zohledňovány potřeby dětí i k dodržování hygienických návyků. Děti dle svých možností s podporou pedagogů pečují o prostředí, ve kterém se pohybují v souladu se zásadami environmentálního vzdělávání.

V průběhu dne děti dostávaly od učitelek i asistentek pedagoga konkrétní zpětnou vazbu o své úspěšnosti. Hodnocení je správně zaměřeno na podporu dětí, zažití úspěchu a jejich motivaci k dalšímu učení. V rámci svých individuálních možností děti použily sebehodnocení.

Organizace základního a středního vzdělávání respektovala individuální potřeby žáků, míru jejich znevýhodnění a momentální zdravotní stav. Ve většině tříd se společně vzdělávali žáci více ročníků s různým stupněm podpurných opatření. Komunikace učitelů i asistentů pedagoga se žáky byla přívětivá a empatická, což významně podporovalo bezpečné učební

prostředí, aktivitu žáků a jejich nenucené vyjadřování. Výchovně vzdělávací cíle byly stanovovány s ohledem na schopnosti žáků. Volené činnosti byly logicky i námětově propojené, vhodně byly zařazovány motivační a relaxační části. Pedagogové dokázali citlivě reagovat na momentální emoční a fyzické potřeby jednotlivých žáků. Učitelé výuku diferencovali a individualizovali ve prospěch procesu učení žáků. V hodinách převládalo automatizování učiva různými formami nebo metodami práce, které zohledňovaly speciální vzdělávací potřeby žáků. Nové poznatky byly vyvozovány postupně na základě známých faktů s pomocí upevněných znalostí žáků. Kladené otázky učitelé využívali i k navození jednoduchých problémových situací, a tím byli žáci vedeni k hledání jejich řešení. Ve většině hospitovaných hodin byla výuka propojována s konkrétními příklady z reálného života, a proto bylo žákům vzdělávací téma lépe srozumitelné. Motivační formy a metody práce i pochvaly žáků za dílčí pokroky výrazně podporovaly učební proces. K efektivitě výchovně vzdělávacího procesu přispívala vysoká názornost zaznamenaná ve všech fázích výuky. Efektivita spolupráce učitelů a jejich asistentů byla vysoká. Činnost asistentů pedagoga byla prospěšná zejména v individuální podpoře žáků v procesu učení, v udržení jejich pozornosti a při organizování jednotlivých vzdělávacích aktivit.

Vzdělávání žáků v družině svými náměty přirozeně navazovalo na základní vzdělávání, zajišťovalo žákům smysluplné trávení volného času. Vzdělávací nabídka byla pestrá, umožňovala rozvoj osobnosti v oblasti jejich individuálních zájmů a dovedností. Žákům byly nabízeny různé odpočinkové, spontánní i řízené činnosti. Atmosféra byla vstřícná a přátelská. Žáci byli účelně motivováni a následně oceňováni za snahu či pracovní úsilí. Osobnostní rozvoj žáků je aktivně podporován v souladu s jejich individuálními schopnostmi také v rámci zájmových kroužků v družině zaměřených na sportovní a výtvarné aktivity či na rozvoj logického myšlení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Systematické plánování vzdělávání v MŠ a v přípravném stupni vycházející z pečlivě vedené pedagogické diagnostiky každého jednotlivého dítěte a následná realizace konkrétních aktivit se příznivě projevuje ve výsledcích vzdělávání dětí. Ty byly dle svých možností aktivní, zapojovaly se do společných činností v rámci denního režimu. Orientovaly se v prostoru a čase s podporou vizualizovaných denních režimů, procesuálních schémat. Používaly výměnný obrázkový komunikační systém. Dokázaly dát najevo své potřeby i zájmy, věnovaly se individuálnímu učení, dokončovaly započatou činnost.

Výsledky předškolního vzdělávání jsou pravidelně sledovány, monitorovány jsou dovednosti a schopnosti dětí. Zavedený systém záznamů je zcela funkční, umožňuje sledovat a vyhodnocovat pokroky jednotlivých dětí a následně stanovovat vhodné pedagogické postupy. Společně realizované akce dětí a žáků školy přispívají k plynulému přechodu dětí do základního vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání v základní a střední škole probíhá podle vhodně nastavených pravidel, která jsou součástí školních řádů. Všichni žáci jsou hodnoceni slovně. Vždy je důsledně přihlíženo k jejich individuálním schopnostem a možnostem. Učitelé získávají podklady soustavným sledováním individuálního pokroku žáků i prostřednictvím portfolií obsahujících jejich vývoj hlavně v písemných, ústních či praktických projevech. Výsledky vzdělávání jsou pravidelně analyzovány a vyhodnocovány na poradách pedagogů. Žáci ohrožení školním neúspěchem jsou podporováni zejména individuálním přístupem, spoluprací se zákonnými zástupci a školními poradenskými pracovišti. Zákonní zástupci jsou pravidelně informováni o průběhu vzdělávání prostřednictvím osobních konzultací či notýsků, na třídních schůzkách aj.

Dosahované výsledky vzdělávání většiny žáků jsou v souladu s požadovanými výstupy realizovaných ŠVP. Z analýzy individuálních výsledků ve školním roce 2021/2022 plyne, že prospěch s vyznamenáním je jen výjimkou, slovní hodnocení však plní pozitivně motivační funkci. V základní škole neprospěli dva žáci, kteří opakují ročník. Ve střední škole všichni prospěli. Vysoká úspěšnost žáků byla v minulém školním roce při závěrečných zkouškách oboru PŠ, v nichž všichni prospěli s vyznamenáním.

ŠPP se ve spolupráci s učiteli zaměřuje především na vytváření pozitivní atmosféry ve škole, práci s třídními kolektivy a preventivní programy pro žáky. Využívaná podpůrná opatření jsou vyhodnocována a případně upravována pro dosažení vyšší účinnosti. Nastavení efektivních pravidel minimalizuje výskyt rizikového chování žáků. Preventivní aktivity jsou plánovány systematicky na základě průběžné evaluace aktuálních potřeb třídních kolektivů i jednotlivých žáků. Ve třídách probíhají preventivní programy s cílem zvládat podněty k rizikovému chování, podporovat zdravé sebevědomí a rozvíjet žádoucí vzájemné vztahy a sociální dovednosti žáků. K podpoře sociálních dovedností využitelných v běžných životních situacích jsou do vzdělávání zařazována i aktuálně potřebná témata oblasti výchovy ke zdraví, kyberšikany a zásad zdravé výživy. Zaznamenaný náznak záškoláctví byl okamžitě řešen. Škola pro žáky organizuje jednodenní výlety, které mimo jiné přispívají k utužení vzájemných vztahů v kolektivu a předcházení konfliktům.

Výsledky zájmového vzdělávání jsou sledovány průběžně v realizovaných aktivitách, respektují individuální možnosti jednotlivců. Jimi vytvořené výrobky jsou prezentovány také veřejně a jsou i součástí výzdoby školy.

Aktivity dětí a žáků jsou nápaditě prezentovány při dni otevřených dveří, při společenských akcích v rámci města, využívány jsou sociální sítě aj.

Závěry

Vývoj školy

- Byly odstraněny všechny nedostatky zjištěné předešlou inspekční činností.
- Změnilo se vedení školy a obsazení školního poradenského pracoviště.
- Rozšířila se vzdělávací nabídka o činnost mateřské školy speciální.
- Výrazně se zlepšily materiální a prostorové podmínky pro vzdělávání.
- Zvýšila se odborná kvalifikovanost pedagogického sboru.

Silné stránky

- Vzájemná spolupráce pedagogických pracovníků na všech úrovních školy význačně ovlivňuje klima podporující učení a rozvoj osobnosti dětí a žáků.
- Hospitovaná výuka v mateřské, základní a střední škole byla kvalitní, důsledně byly naplňovány cíle příslušných školních vzdělávacích programů, zaznamenána byla výrazná individualizace vzdělávacích aktivit, vysoká názornost a propojení s běžným životem.
- Škola systematicky vytváří dětem i žákům rovnou příležitost ke vzdělávání bez ohledu na jeho zdravotní postižení či sociální status.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Dílčí nedostatky byly zaznamenány v organizaci předškolního vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvýšit účinnost kontrolní činnosti a zajistit optimální organizaci činností v průběhu dne v předškolním vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, vydaná rozhodnutím B-02/2015_04, s účinností od 9. dubna 2015, včetně změn v průběhu let 2015 až 2020
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, aktuální stav k termínu inspekční činnosti
3. Jmenování ředitelky školy, čj. B4-03/2017_05, s účinností od 1. srpna 2017
4. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti (rozpisy dohledů, kniha úrazů, revizní a kontrolní zprávy, provozní řády odborných učeben)
5. Hospodářská dokumentace za rok 2022 (rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu, výsledovka analyticky, finanční vypořádání dotací ze státního rozpočtu)
6. Personální dokumentace pedagogických pracovníků k termínu inspekční činnosti (doklady o odborném a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, inzerce)
7. Koncepce rozvoje školy 2022–2025
8. Organizační řád školy, dokumentace k řízení školy a metodickému vedení, plán kontrolní a hospitační činnosti, zápisy z hospitací a kontrol, soubor dokumentů k termínu inspekční činnosti
9. Školní řády MŠ, ZŠ, SŠ, vnitřní řád družiny, dokumenty platné k termínu inspekční činnosti
10. Školní matrika k termínu inspekční činnosti – výběr
11. Záznamy z pedagogické rady, provozních porad a metodických setkání, školní rok 2021/2022, 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
12. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
13. ŠVP MŠ, ŠVP ZŠ, ŠVP ZŠS, ŠD, ŠVP PŠ, přípravný stupeň ZŠS, platné k termínu inspekční činnosti
14. Rozvrh vyučovacích hodin ZŠ a SŠ, platný k termínu inspekční činnosti
15. Třídní knihy, přehledy výchovně vzdělávací práce a záznamy o práci v nepovinném předmětu v zájmovém útvaru k termínu inspekční činnosti – výběr
16. Dokumentace školního poradenského pracoviště, stav k termínu inspekční činnosti

17. Pedagogická diagnostika – individuální vzdělávací plány, školní individuální vzdělávací plány, plány osobního rozvoje dětí, školní rok 2022/2023
18. Hodnoticí materiály – hodnocení jednotlivých dětí, školní rok 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
19. Žákovská portfolia, stav k termínu inspekční činnosti – výběr
20. Doklady o přijímání dětí a žáků k předškolnímu, základnímu a střednímu vzdělávání, aktuální stav – výběr
21. Internetové stránky školy: www.specialniskola.org
22. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-858/16-S, z 12. května 2016

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Richterová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ladislava Halvová, školní
inspektorka

Bc. Dana Nulíčková, přizvaná osoba,
odborník na kontrolu škol

V Praze 31. března 2023